

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

การดำเนินงานการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8

The Office of Agricultural Research and Development Region 1-8's

Operation in Issuing Permits to Possess Hazardous Materials

ธีรทัศน์ คอนทรัพย์ (Teerathat Khonsub)¹ กฤษณา รุ่งโรจน์วนิชย์ (Krisana Rungrojwanich)²

เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (Benchamas Yooprasert)³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมของเจ้าหน้าที่ (2) การดำเนินงานการออกใบอนุญาต (3) ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อสภาพแวดล้อมในสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะ ประชากรคือ เจ้าหน้าที่สังกัดสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1-8 จำนวน 86 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุเฉลี่ย 34.39 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุรับราชการเฉลี่ย 6.09 ปี มีประสบการณ์การออกใบอนุญาตเฉลี่ย 2.90 ปี มีบุคลากรในการออกใบอนุญาตเฉลี่ย 2 คนต่อสำนักงาน (2) ในการดำเนินการออกใบอนุญาต เจ้าหน้าที่ร้อยละ 87.2 ตรวจสอบสถานที่ประกอบการ (กรณีขอใบอนุญาตใหม่) ก่อนออกใบอนุญาต แต่ร้อยละ 12.8 ไม่ปฏิบัติ การออกใบเสร็จรับเงิน และการจัดส่งใบอนุญาตเจ้าหน้าที่ร้อยละ 97.7 บันทึกข้อมูลใบเสร็จรับเงินลงในฐานข้อมูล แต่ร้อยละ 2.3 ไม่ปฏิบัติ การถ่ายสำเนาใบอนุญาต จัดเรียงใบอนุญาตและเก็บเอกสารหลักฐาน การจัดส่งใบอนุญาตให้ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ร้อยละ 97.7 บันทึกใบรับฝากไปรษณีย์ ร้อยละ 2.3 ให้ธุรการดำเนินการจัดส่ง (3) ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน โดยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับสูง ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง (4) ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ด้านภาวะผู้นำของหัวหน้างาน ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ คือ ควรเพิ่มสวัสดิการเกษตร เจ้าหน้าที่ในการดำเนินงาน และความเร็วของอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการดำเนินงาน

คำสำคัญ การดำเนินงาน เจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ กรมวิชาการเกษตร

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการจัดการการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช dearoard5@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช krungrojwanich@yahoo.com

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช agasuben@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study: (1) the demographic data of the related personnel; (2) the work process of issuing permits; (3) the personnel's satisfaction with their work environment and facilities; and (4) problems for improving. The study population consisted of 86 employees of the Office of Agricultural Research and Development Region 1-8 and data were collected from the entire study population. Data were collected using a questionnaire and analyzed using computer software to calculate frequency, percentage, minimum and maximum values, mean and standard deviation. The results showed that 1) the majority of personnel were female, average age 34.39, educated to bachelor's degree level, had worked as a government employee for an average of 6.09 years and had an average of 2.90 years experience in permit issuance work. Each office had an average of 2 personnel who were responsible for issuing permits to possess hazardous materials. 2) All the personnel entered in the registration numbers and printed out permit request forms or permit renewal request forms. Most of them (87.2%) inspected the permit requester's premises (in the case of new permits) but 12.8% did not because of the limited number of agricultural inspectors. The finance division workers were in charge of receiving and issuing receipts. 97.7% of the personnel entered the receipt data in the database right away, but 2.3% of the personnel transfer photocopies of the permits, arrangement license and documents stored evidence. For sending out the permits, 97.7% of the personnel but 2.3% handed it to an assistant to mail. 3) Satisfaction with the environment in place and operational facilities. The environmental work is high. The rest are moderate. 4) The most common problem is the leadership of the supervisor. The rest are moderate. The recommendations of the personnel were to increase agricultural inspector, officials in operation and the speed of the Internet-based operations.

Keywords: Operation, Officer, Entrepreneur, Department of Agriculture

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6 The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศผลิตอาหารที่สำคัญของโลก มีพื้นที่ทำการเกษตร ประมาณ 130 ล้านไร่ มีประชากรภาคเกษตรกรรมประมาณ 23 ล้านคน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2555) ในขณะที่พื้นที่ทำการเกษตรมีจำกัดไม่สามารถขยายได้อีก แต่ความต้องการสินค้าทางเกษตรเพิ่มขึ้นเนื่องจากจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร เช่น ไดยูรอนไซใน ไร่อ้อย สับปะรด อะบาเม็กดินใช้ในสวนมะม่วง ส้มโอ และไม้ผล จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ให้เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศและการส่งออกสินค้าเกษตร

บทบาทหน้าที่หนึ่งของกรมวิชาการเกษตรที่เกี่ยวกับวัตถุดิบทรายทางการเกษตร คือ การควบคุมการปฏิบัติงานตามกฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2544 (ฉบับที่3) พ.ศ.2551 ในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 “วัตถุอันตราย” หมายถึงวัตถุดังต่อไปนี้ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์และ วัตถุเปอร์ออกไซด์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกัมมันตรังสี วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม โดยมีสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร รับผิดชอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ปัจจุบันการดำเนินงานของกรมวิชาการเกษตรมีการกระจายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8 รับผิดชอบดูแลใบอนุญาตขายปุ๋ย ใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมและใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย ซึ่งสามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้ตามกฎหมายและมีบทบาทต่อการออกใบอนุญาต สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8 เริ่มมีปัญหากับการดำเนินการออกใบอนุญาตทั้ง 3 ฉบับ และปริมาณร้านค้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ในบางหน่วยงานปฏิบัติงานล่าช้าจึงมีผลต่อการออกใบอนุญาตให้กับทางร้านค้า เนื่องจากการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสมกับขั้นตอนในการดำเนินการออกใบอนุญาต

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่ทำงานอยู่ในกลุ่มควบคุมตามพระราชบัญญัติ สังกัดสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 จังหวัดชัยนาท จึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย ของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8 เพื่อรวบรวมข้อมูล ปัญหา และข้อเสนอแนะ นำมาวิเคราะห์ผล และสรุปเป็นประเด็นตามหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งแนวทางการดำเนินการออกใบอนุญาต อันเกิดจากการดำเนินงานตามแต่ละพื้นที่จริง เพื่อความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ตามแนวทางการดำเนินงาน และจะส่งผลให้เจ้าหน้าที่ทุกคนปฏิบัติที่ถูกต้อง และไม่กระทำผิดต่อกฎหมายตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมของเจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8
2. เพื่อศึกษาถึงการดำเนินงานการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1-8
3. เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8 ของเจ้าหน้าที่
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1-8

กรอบแนวคิดการวิจัย

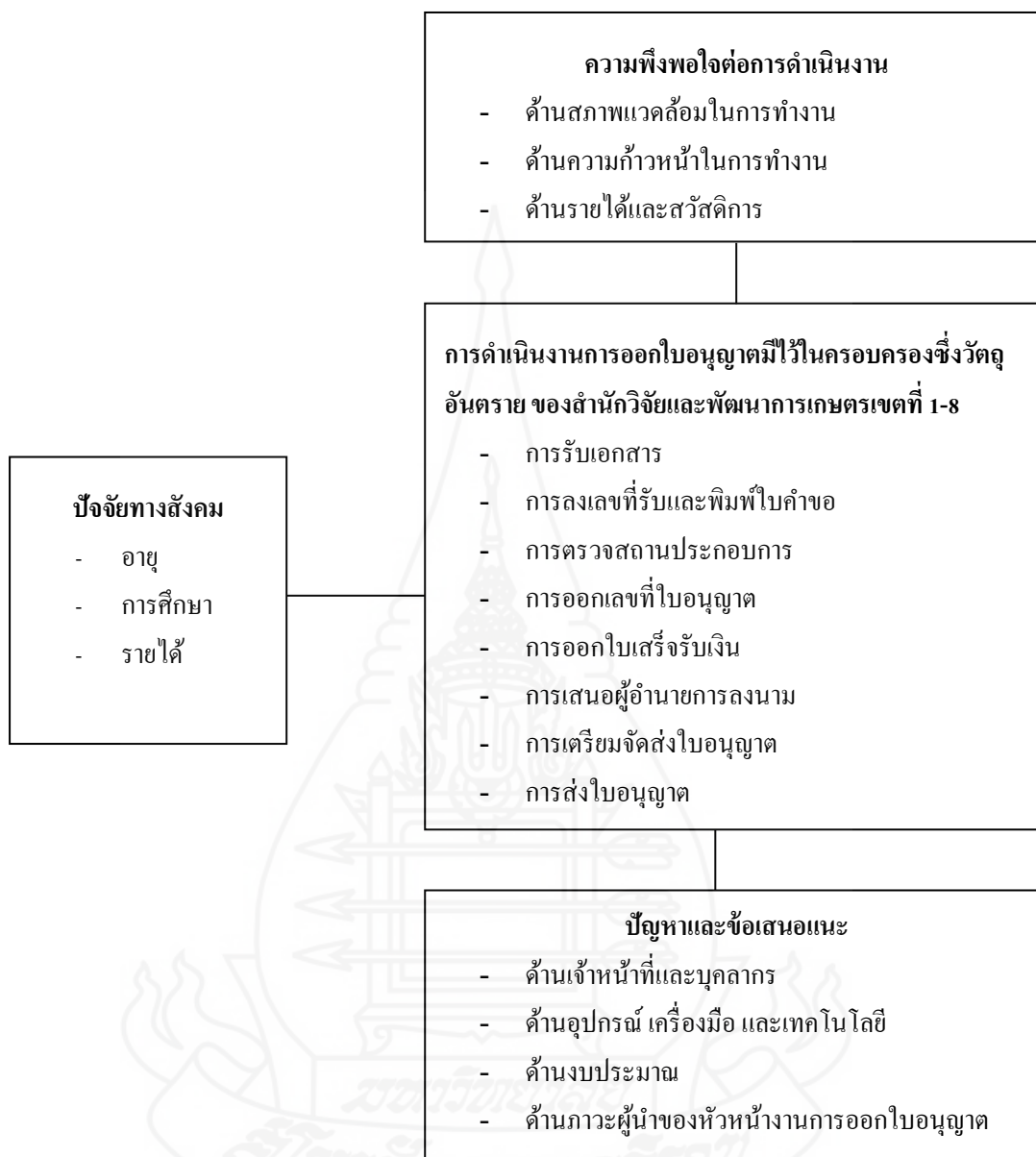
การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8 ผู้วิจัยจึงได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้
2. การดำเนินงาน ได้แก่ การดำเนินงานการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย
3. ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อสภาพแวดล้อมในสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ด้านรายได้และสวัสดิการ
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะ ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่และบุคลากรผู้ออกใบอนุญาต ด้านอุปกรณ์เครื่องมือ และเทคโนโลยี ด้านงบประมาณ ด้านภาวะผู้นำของหัวหน้างานการออกใบอนุญาต

ปัจจัยทั้ง 4 กลุ่ม สามารถนำมาพิจารณาเป็นกรอบแนวคิดการศึกษาการดำเนินงานการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8 ดังนี้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

ภาพที่ 1.1 แบบจำลองกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย ในเขตความรับผิดชอบของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8 กรมวิชาการเกษตร จำนวน 86 ราย เนื่องจากประชากรมีจำนวนไม่มาก จึงศึกษาประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทางสังคมของเจ้าหน้าที่ ตอนที่ 2 การดำเนินการออกใบอนุญาต ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อสภาพแวดล้อมในสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

ดำเนินงาน ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. สภาพทางสังคมของเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 76.7 และเพศชาย ร้อยละ 23.3 มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี ร้อยละ 17.4 มีอายุระหว่าง 46 – 55 ปี โดยเจ้าหน้าที่ที่มีอายุน้อยที่สุด 21 ปี สูงสุด 56 ปี และมีอายุเฉลี่ย 34.39 ปี ร้อยละ 67.4 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา ร้อยละ 16.3 จบการศึกษาระดับ ปวส. หรืออนุปริญญา ร้อยละ 14.0 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และร้อยละ 2.3 จบการศึกษาระดับปริญญาโท เจ้าหน้าที่ร้อยละ 30.23 ปี มีอายุรับราชการระหว่าง 2 - 4 ปี รองลงมา ร้อยละ 23.26 มีอายุรับราชการระหว่าง 5 - 7 ปี ร้อยละ 19.77 มีอายุรับราชการน้อยกว่า 2 ปี โดยเจ้าหน้าที่ที่มีอายุรับราชการต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 32 ปี และมีอายุรับราชการเฉลี่ย 6.09 ปี เจ้าหน้าที่ร้อยละ 36.05 มีประสบการณ์ในการดำเนินการออกใบอนุญาตน้อยกว่า 1 ปี รองลงมา ร้อยละ 34.88 มีประสบการณ์ในการดำเนินการออกใบอนุญาตระหว่าง 2 - 4 ปี โดยเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินการออกใบอนุญาตต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 7 ปี และเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินการออกใบอนุญาตเฉลี่ย 2.90 ปี ร้อยละ 58.2 มีจำนวนบุคลากรในการดำเนินการออกใบอนุญาตระหว่าง 2 - 4 คน รองลงมา ร้อยละ 39.5 มีจำนวนบุคลากรในการดำเนินการออกใบอนุญาตน้อยกว่า 2 คน โดยมีจำนวนบุคลากรในการดำเนินการออกใบอนุญาตต่ำสุด 1 คน สูงสุด 8 คน และมีจำนวนบุคลากรในการดำเนินการออกใบอนุญาตเฉลี่ย 2 คน

2. การดำเนินการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย

2.1 การรับเอกสาร เจ้าหน้าที่ทั้งหมด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารทั้งหมดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และให้ความเห็นว่ามีความเหมาะสมในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร

2.2 การลงเลขที่รับและพิมพ์ใบคำขอ เจ้าหน้าที่ทั้งหมด ดำเนินการลงเลขที่รับและพิมพ์ใบคำขอ/คำขอต่อ และเห็นว่ามีความเหมาะสมในการลงรับคำขอ/คำขอต่อ

2.3 การตรวจสอบสถานที่ประกอบการ เจ้าหน้าที่ส่วนมาก ร้อยละ 87.2 ตรวจสอบสถานที่ประกอบการ (กรณีขอใบอนุญาตใหม่) และมีเพียงส่วนน้อย ร้อยละ 12.8 ไม่ปฏิบัติ โดยเจ้าหน้าที่ส่วนมาก ร้อยละ 88.4 เห็นว่าเนื่องจากสารวัตถุอันตรายมีไม่เพียงพอ แต่เจ้าหน้าที่ส่วนน้อย ร้อยละ 11.6 ที่คิดว่าไม่เหมาะสม

2.4 การออกเลขที่ใบอนุญาต

1) การออกเลขที่ใบอนุญาต เจ้าหน้าที่ทั้งหมดดำเนินการออกเลขที่ใบอนุญาต และเห็นว่ามีความเหมาะสมในการดำเนินงาน

2) การจัดพิมพ์ใบอนุญาต เจ้าหน้าที่ทั้งหมดดำเนินการจัดพิมพ์ใบอนุญาต และเห็นว่ามีความเหมาะสมในการดำเนินงาน

3) การทำบันทึกเสนอผู้อำนวยการเพื่อลงนาม เจ้าหน้าที่ทั้งหมดดำเนินการทำบันทึกเสนอผู้อำนวยการเพื่อลงนาม และเห็นว่าเหมาะสมในการดำเนินงาน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

2.5 การออกใบเสร็จรับเงิน เจ้าหน้าที่ทั้งหมดให้เจ้าหน้าที่การเงินรับชำระค่าธรรมเนียม และออกใบเสร็จรับเงินตามที่ พ.ร.บ. กำหนด และเห็นว่าเหมาะสมในการดำเนินงาน

2.6 การเสนอผู้อำนวยการลงนาม เจ้าหน้าที่ทั้งหมดดำเนินการเสนอผู้อำนวยการลงนาม และเห็นมีความเหมาะสมในการดำเนินงาน

2.7 การเตรียมจัดส่งใบอนุญาต

1) การบันทึกข้อมูลใบเสร็จรับเงิน เจ้าหน้าที่ร้อยละ 97.7 บันทึกข้อมูลใบเสร็จรับเงินลงในฐานข้อมูล และมีเจ้าหน้าที่ร้อยละ 2.3 ไม่ปฏิบัติงาน เนื่องจากรอเพิ่มเสนอผู้อำนวยการลงนามอีกวันถึงจะลงในฐานข้อมูล

2) การประทับตราครุฑ เจ้าหน้าที่ทั้งหมดมีการประทับตราครุฑ และเห็นว่าเหมาะสมในการดำเนินงาน

3) การถ่ายสำเนาใบอนุญาต เจ้าหน้าที่ทั้งหมดดำเนินการถ่ายสำเนาใบอนุญาต และเห็นว่ามีเหมาะสมในการดำเนินงาน

4) การจัดเรียงใบอนุญาตและใบเสร็จรับเงิน เจ้าหน้าที่ทั้งหมดจัดเรียงใบอนุญาตและใบเสร็จรับเงิน และเห็นว่าเหมาะสมในการดำเนินงาน

5) การเก็บเอกสารหลักฐาน เจ้าหน้าที่ทั้งหมดดำเนินการเก็บเอกสารหลักฐาน ตามลำดับ และเห็นว่าเหมาะสมในการดำเนินงาน

2.8 การจัดส่งใบอนุญาต

1) กรณีมารับเอง เจ้าหน้าที่ร้อยละ 96.5 ให้ผู้ประกอบการลงชื่อรับใบอนุญาต และ ร้อยละ 3.5 ไม่ปฏิบัติ เนื่องจากเจ้าหน้าที่คุ้นเคยกับผู้ประกอบการจึงไม่ต้องลงชื่อรับใบอนุญาต

2) กรณีจัดส่งทางไปรษณีย์ เจ้าหน้าที่ทั้งหมดพิมพ์ที่อยู่เพื่อติดซองไปรษณีย์ เจ้าหน้าที่นำใบอนุญาตใส่ซองไปรษณีย์ ส่วนการบันทึกใบรับฝากไปรษณีย์ เจ้าหน้าที่ร้อยละ 97.7 มีการปฏิบัติ และร้อยละ 2.3 ไม่ปฏิบัติ เนื่องจากให้ธุรการดำเนินการจัดส่ง

3. ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อสภาพแวดล้อมในสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน

3.1 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับมาก คือ ขอบเขตหน้าที่และบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานได้ระบุไว้ชัดเจน รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับแสงสว่างอุณหภูมิที่ปฏิบัติงานเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน และมีความพึงพอใจน้อยคือ ความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

3.2 ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับมากคือ ได้เข้าฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความชำนาญ รองลงมาคือ กำลังใจในการทำงานให้มีความก้าวหน้า และหน่วยงานได้ให้การสนับสนุนในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และมีความพึงพอใจน้อยในประเด็น ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานตามลำดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

3.3 ด้านรายได้และสวัสดิการ ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับมากคือ การขึ้นเงินเดือนมีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ชัดเจน รองลงมาคือ เงินเดือนที่ได้รับเหมาะสมกับปริมาณงานที่ทำอยู่ และมีความพึงพอใจน้อยต่อรายได้จากเงินเดือน

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

4.1 ด้านภาวะผู้นำของหัวหน้างานการออกใบอนุญาต เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากคือ หัวหน้าไม่ให้ความสำคัญต่อบุคลากรด้านการออกใบอนุญาตในการปฏิบัติงานอย่างเสมอภาค รองลงมาคือ หัวหน้าขาดทักษะความรู้และความสามารถในการบริหารงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบและข้อบังคับที่บังคับใช้ในการออกใบอนุญาต ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน และหัวหน้าขาดความสัมพันธ์อันดีต่อบุคลากรของการออกใบอนุญาตทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

4.2 ด้านงบประมาณ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็นคือ การจัดสรรงบประมาณด้านการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และครุภัณฑ์ การจัดสรรงบประมาณในการจ้างเหมาพนักงานรายวัน การจัดสรรงบประมาณซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และครุภัณฑ์ และการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานการออกใบอนุญาต ตามลำดับ

4.3 ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยี เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากคือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทำงาน ฐานข้อมูลสารสนเทศในหน่วยงานที่รับผิดชอบของ ระบบสารสนเทศที่นำมาใช้ในหน่วยงานทำให้การทำงานมีความล่าช้า วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ ของงานการออกใบอนุญาตมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ ของการออกใบอนุญาตไม่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน และสถานที่ทำงานการออกใบอนุญาต อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

4.4 ด้านเจ้าหน้าที่และบุคลากรผู้ออกใบอนุญาต เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ ความรู้ ความเข้าใจในระเบียบและข้อบังคับในการออกใบอนุญาต รองลงมาคือ ทักษะและประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเทคโนโลยี และจำนวนบุคลากร ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่

1.1 ข้อมูลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุรับราชการ ประสบการณ์ในการออกใบอนุญาต และจำนวนบุคลากรในการออกใบอนุญาต จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ร้อยละ 76.7 มีอายุเฉลี่ย 34.39 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุรับราชการเฉลี่ย 6.09 ปี และมีประสบการณ์ในการออกใบอนุญาตเฉลี่ย 2.90 ปี โดยส่วนใหญ่มีจำนวนบุคลากรในการออกใบอนุญาตจำนวน 2 คนต่อสำนักงาน ซึ่งเพียงพอต่อการดำเนินงานการออกใบอนุญาต และเพื่อการทดแทนกันได้ในการดำเนินงาน

2. การดำเนินงานการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย

2.1 การลงทะเบียนรับและพิมพ์ใบคำขอ เจ้าหน้าที่ทั้งหมดดำเนินการลงทะเบียนรับและพิมพ์ใบคำขอ/คำขอต่อ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

2.2 การตรวจสอบสถานประกอบการ เจ้าหน้าที่ร้อยละ 87.2 ดำเนินการตรวจสอบสถานที่ประกอบการ (กรณีขอใบอนุญาตใหม่) และร้อยละ 12.8 ไม่ปฏิบัติ โดยเจ้าหน้าที่ร้อยละ 88.4 เห็นว่ามีความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน และมีเพียงร้อยละ 11.6 เห็นว่าไม่เหมาะสม เนื่องจากสารวัตรเกษตรมีไม่เพียงพอ

2.3 การออกเลขที่ใบอนุญาต เจ้าหน้าที่ทั้งหมดดำเนินการออกเลขที่ใบอนุญาต จัดพิมพ์ใบอนุญาต ทำบันทึกเสนอผู้อำนวยการเพื่อลงนาม (พวงเพชร วัชรอยู่, 2542)

2.4 การออกใบเสร็จรับเงิน เจ้าหน้าที่ทั้งหมดได้ให้เจ้าหน้าที่การเงินรับชำระค่าธรรมเนียม และออกใบเสร็จรับเงินตามที่ พ.ร.บ. กำหนด

2.5 การเสนอผู้อำนวยการลงนาม เจ้าหน้าที่ทั้งหมดได้ทำบันทึกเพื่อเสนอผู้อำนวยการลงนาม (คู่มือการปฏิบัติงาน 2553)

2.6 การจัดเตรียมจัดส่งใบอนุญาต เจ้าหน้าที่ร้อยละ 97.7 บันทึกข้อมูลใบเสร็จรับเงินและวันแล้วเสร็จลงในฐานข้อมูล และร้อยละ 2.3 ไม่ปฏิบัติ เนื่องจากรอแฟ้มเสนอผู้อำนวยการลงนามอีกวันถึงจะกรอกวันแล้วเสร็จ และเจ้าหน้าที่ทั้งหมดมีการประทับตราครุฑ ดำเนินการถ่ายสำเนาใบอนุญาต จัดเรียงใบอนุญาตและใบเสร็จรับเงิน และดำเนินการเก็บเอกสารหลักฐาน ตามลำดับ (พวงเพชร วัชรอยู่, 2542)

2.7 การจัดส่งใบอนุญาต

2.7.1 กรณีมารับเอง เจ้าหน้าที่ร้อยละ 96.5 ให้ผู้ประกอบการลงชื่อรับใบอนุญาต และร้อยละ 3.5 ไม่ปฏิบัติ เนื่องจากเจ้าหน้าที่คุ้นเคยกับผู้ประกอบการจึงไม่ต้องลงชื่อรับใบอนุญาต ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตาม(คู่มือการปฏิบัติงาน 2553)

2.7.2 กรณีจัดส่งทางไปรษณีย์ เจ้าหน้าที่ทั้งหมดพิมพ์ที่อยู่เพื่อติดซองไปรษณีย์ เจ้าหน้าที่นำใบอนุญาตใส่ซองไปรษณีย์ ส่วนการบันทึกใบรับฝากไปรษณีย์ ร้อยละ 97.7 ปฏิบัติงาน และร้อยละ 2.3 ไม่ปฏิบัติงาน โดยให้เหตุผลว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายธุรการดำเนินการจัดส่ง

3. ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน

3.1 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับมาก คือ ชอบเขตหน้าที่และบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานได้ระบุดำเนินงาน รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับแสงสว่างอุณหภูมิที่ปฏิบัติงานเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน และมีความพึงพอใจปานกลางคือ ความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติงาน

3.2 ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับมากคือ ได้เข้าฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความชำนาญ รองลงมาคือ กำลังใจในการทำงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่งงานและการที่หน่วยงานได้ให้การสนับสนุนในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ธงชัย สันติวงศ์ (2545: 382-383) ได้กล่าวว่า การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่มีอยู่ในหน่วยงานนั้น แนวความคิดเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานได้แสดงความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3.3 ด้านรายได้และสวัสดิการ ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อรายได้และสวัสดิการคือ การขึ้นเงินเดือนมีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ชัดเจน รายได้จากเงินเดือนและเบี้ยเลี้ยงที่ได้รับ และเงินเดือนที่ได้รับเหมาะสมกับปริมาณงานที่ทำอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ สอดคล้องกับ พวงเพชร วัชรอยู่ (2542: 1) ได้ให้ความหมาย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

ของแรงจูงใจ หมายถึง การพยายามให้ผลตอบแทนในการทำงานของคนตามความต้องการของหน่วยงานด้วย เพื่อให้บังเกิดผลงาที่ดีที่สุดยอตามเป้าหมายของการทำงาน

4. ปัญหาของการดำเนินงานการออกใบอนุญาต ปัญหาของการดำเนินงาน มากที่สุด คือ

4.1 ด้านภาวะผู้นำของหัวหน้างานการออกใบอนุญาต เป็นปัญหามาก ทั้งในประเด็นการให้ความสำคัญต่อเจ้าหน้าที่ด้านการออกใบอนุญาตในการปฏิบัติงานอย่างเสมอภาค ทักษะความรู้และความสามารถในการบริหารงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบและข้อบังคับที่บังคับใช้ในการออกใบอนุญาตทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์อันดีต่อบุคลากรของการออกใบอนุญาตทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

4.2 ด้านงบประมาณ คือการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และครุภัณฑ์ การจัดสรรงบประมาณในการจ้างเหมาพนักงานรายวัน การจัดสรรงบประมาณซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และครุภัณฑ์ และการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานการออกใบอนุญาต ซึ่งเป็นไปตามสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร (2549: 62-66) ได้กำหนดขอบเขตภารกิจให้ส่วนสรวัดรเกษตรได้กำกับลดด้านการบริหารงานทั้งด้านการจัดการงบประมาณในการบริหารงานในด้านต่างๆ

4.3 ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยี ปัญหาที่พบมากที่สุดคือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทำงาน ส่วนปัญหาที่พบบรองลงมาคือฐานข้อมูลสารสนเทศในหน่วยงานที่รับผิดชอบ ระบบสารสนเทศที่นำมาใช้ในหน่วยงานทำให้การทำงานมีความล่าช้า วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ ของงานการออกใบอนุญาตมีไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน และ สถานที่ทำงานการออกใบอนุญาตไม่เหมาะสม

4.4 ด้านเจ้าหน้าที่และบุคลากรผู้ออกใบอนุญาต ปัญหาที่พบ คือ ความรู้ ความเข้าใจในระเบียบและข้อบังคับในการออกใบอนุญาต ทักษะและประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยี และจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 หัวหน้างานควรให้ความสำคัญต่อบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย

1.2 ควรเพิ่มอัตรากำลังของสรวัดรเกษตรในการตรวจสอบสถานประกอบการ

1.3 ควรเพิ่มอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ในดำเนินการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติหน้าที่ของสรวัดรเกษตรและอุปกรณ์เครื่องมือที่ต้องใช้ประกอบการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาปรับปรุงการออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานการออกใบอนุญาตขายปุ๋ย ของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานการออกใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม ของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

2.4 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ประกอบการร้านค้าจำหน่ายปัจจัยการผลิตทางการเกษตรต่อการให้บริการการออกใบอนุญาตทั้ง 3 ฉบับ ของเจ้าหน้าที่ เพื่อนำมาปรับปรุงการให้บริการให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

ธงชัย สันติวงษ์. (2545). *การจัดการ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงเพชร วัชรอยู่ (2542) *แรงจูงใจกับการทำงาน* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

_____. (2553). *คู่มือการปฏิบัติงาน เรื่องการออกใบอนุญาตตาม พ.ร.บ. กรมวิชาการเกษตร*:

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 .

สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร. (2549). *ประกาศ เรื่อง บทบาทหน้าที่ส่วนสารวัตรเกษตร*. กรมวิชาการเกษตร.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2555). *สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 2555*. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

